

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Ambrosii Calepini Dictionarivm Vndecim Lingvarvm

Calepino, Ambrogio

Basileae, 1616

N ante V

[urn:nbn:de:bsz:31-107476](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-107476)

consulatum usq; petent. Hic Triconius cognominatus est, quod tres congios vini uno impetu eporaverit, adeoq; sicaverit, ut nihil profusus reliquerit quod ad pavimentum posset elidi. Auctor Plin. lib. 14. cap. 22.

NOVEM VIX, sive dicitur Stephano, Civitas Thracie, que & Amphipolis, sive dicitur dicitur.

NOVIUM, sive dicitur, Tarracensis Hispanie urbs, in tractu Artabrorum non procul a Neris promontorio.

NOVIUS, Fluvius Britannie, Ptolem. lib. 2. cap. 3.

NOVUM COMUM, sive dicitur, Gallie Cisalpinie oppidum est ad Latium lacum situm: antea Comum appellatum, donec deductus eo a Divo Julio quinque coloniarum milibus auctus factum, Novum comum appellatum est, & oppidani Novocomenses. Vide Strab. lib. 5.

N ante V.

NUBÆ, sive dicitur Stephano, Populi sunt Libyæ, ad sinistram Nilæ flexum habitantes, in multa divisa regna, teste Strabone libro 17.

NUCERIA, sive dicitur, Vulgò Nucera, Civitas Campanie, cujus populi dicti sunt Nucerni, & ager ipse Nucernus. Plin. lib. 3. cap. 5. Haud procul a monte Vesulivo ager Nucernus est: & novem M. passuum a mari ipsa Nuceria.

NUDITANUM, Hispanie Bæticæ oppidum est, apud Plin. lib. 3. capite 1.

NUMA POMPILIUS, sive dicitur, Ex Curibus Sabinorum urbe ortus, secundus a Romulo Romanorum rex, justitia & pietate insignis, qui pacatis finitimo riu odis, quod truces, eseratosq; longa militia animos ad pacis artes traduceret, ad decorum cultum animum adiecit: primumq; ad infimū Argiletum lanæ templum eodidit, quod apertum, bellum clausum, pacem indicaret. Deinde Dialem, Martialem, & Quirinalem Flamines creavit, Salios item duodecim Marti assignavit: virgines Vestales sacravit. Pontificem maximū primus declaravit, dies fastos, nefastosq; condidit: annum in duodecim menses divisit. Quæ omnia quod majore apud imperitam plebem in veneratione essent, simulavit sibi cum Aegeria Nympha nocturnos congressus esse, ejusq; se monitu, que acceptissima diis essent, sacra institueret. Postremo ubi maxima cum reverentia de suorum, & finitimorum crevit, quadragintaq; annis regnasset, diem suum obiit. Vide Liv. lib. 1. ab Vibe condita.

NUMANA, Oppidum est Piceni, a Siculis conditum, teste Plin. lib. 3. cap. 13.

NUMANTIA, sive dicitur Stephano: quibusdam Cæsar Augustinus verò Julia, Cæsarum insignis fuit urbs: que quæ a Romanis frustra obsessa fuisse per annos quatuordecim, tandem ab Africano cuius Paulus pater Persæ vicit, fame potius, quam viribus est delecta. Quum enim fame laboraret, nec eis daretur ulli cetraminis copia, omnia sua, & scriptos igni concremavit. Florus lib. 2.

NUMANTINA, sive dicitur, pen. pro d. sive dicitur Stephano, Numantia incola. Quod etiam cognomen Scipionis Aemilianii fuit, qui Numantiam expugnavit.

NUMATIUS PLANCUS, Nobilis fuit Romanus, Julii Cæsaris temporibus, qui primus Lugdunum Coloniam deduxit. Ad hunc extant Ciceronis aliquot epistolæ, & Horatii carmen. Sunt qui scribant Munatius.

NUMENIUS, sive dicitur, Misene regionis (quæ mari rubro proxima est) sub Antiocho prefectus, qui Petas eodem die navali, & equitum certamine victriceminaq; eodem in loco Iovi & Neptuno trophæa crevit. Fuit & Numenius Platonice sectæ philosophus, quem Origenes non dubitat cæteris omnibus philosophis antepone. Hic ferunt, quum Platonis dogmata cum Mosis mysteriis conferret, illud identidem assensisse Platonem sibi prius videri Mosen alterum, Antica eloquentia divinitatis arcana rimantem.

NUMERIUS, sive dicitur, A numero prænomen deductum est.

NUMESTRANI, Populi Italiae, in tractu Lucanorum, Vrsentinis, & Volstantis proximi: quorum meminit Plinius libro 3. capite 11.

NUMICIUS, Fluvius in Latio, in quo repertus cadaver Aeneæ, & Anna totor Didus sese submersisse ferunt. Hic postea decrevit, & in fontem redactus, qui & ipse postea exiccatus est, sacris Vestæ: cui ex hoc fluvio modò libani fas erat: una interceptis. Ovid. 1. Fastor. Corniger hanc tumidis rapuisse Numicius undas creditur. Virg. 7. Aen. hæc fontis stagna Numici. Vbi Numici præpocopen dixit pro Numici.

NUMIDIÆ, sive dicitur, Vulgò Il regno de Tunis, Ger Das Königreich in Africa Pars Africae, inter Casariensem Mauritaniam, & Carthaginiensem regionem, cujus populi a Latinis Numidæ, a Græcis Nomades, sive dicitur, dicuntur, quasi in pascuis inter amta degentes: sive dicitur, quod est pascere. Erat enim cægens rei pecuarie in primis studiosa, & ob id ad lectiora pabula cum usus requirebat, magalia sua transferebat: quemadmodum & Hamaxobitæ, qui plaustris domos suas circumfer-

bant. Plin. lib. 3. cap. 3. Numidæ verò Nomades, a permutatâ pabulis, magalia sua: hoc est, domos plaustris circumferentes. Hi a Virg. lib. 4. Aen. Infreni Numidæ appellatur, quod equos non frigo, quemadmodum nos consuevimus, sed virgula duntaxat regeant.

NUMIDIÆ CUS, sive dicitur, ut Lapis Numidicus, qui inter generosa marmora annumeratur. A Papinio Libycus silex appellatur. Et pavimenta Punica a veteribus dicebantur, quæ ex marmore Numidico strata erant. Vide supra NOMADES.

NUMIDIÆ PYRÆ, A patria nomen sortita: quorum meminit Plin. lib. 11. cap. 13.

NUMITOR, pen. corr. Filius Proæ Albanorum regis, & Amulii frater, Romuli & Remi avus maternus. Hic Rheam Syllivâ filiam habuit, quam Amulius pulso Numitore fratre Vestalem virginem fecit, ne quando sobolem haberet, que patrum ulcisceretur. Postea verò senex a Romulo & Remo nepotibus, occiso Amulio, in regnâ restitutus est. Virg. li. 6. Aen. Et Capys & Numitor, & qui te nomine reddit Sylvius Aeneas, etc. Vide Livium, lib. 1. ab Vibe.

NUMCOREUS, Sesostridis filius, qui obeliscum illum, qui nunc visitur Romæ in Vaticano, curavit excidendum. Auctor Plin. lib. 36. cap. 11.

NUMIDINÆ, sive dicitur, Romanorum dea, a nono die nascentium dicta, qui & Lustricus dicitur. Erat autem Lustricus dies, quo infantes lustrabantur. Is autem erat in masculis nonus, in puellis verò octavus. Vide Macrobi. lib. 1. Satur. cap. 16.

NUMISIA, sive dicitur, Oppidum est ad Nilum fluvium, in tractu Syenitarum: cujus meminit Plin. lib. 6. cap. 29.

NUMISIS, Oppidum est Arabie, Nomadibus proximū: de quo Plin. lib. 6. cap. 100.

NURSIÆ, Urbis anti qua Sabinorum, ex qua Q. Sertorius, vir rei militaris scientissimus ortus est. Virg. 7. Aeneid. quos frigida misit Nursia, & Hortinæ classes, populiq; Latini. Vbi Servius: Frigida Nursia, vel quia te vera talis est: vel frigida dixit: quasi venenolam, & nocentem. Gracchi namq; ubiq; in concionibus suis Nursinos sceleratos appellavere. Scimus autem Virgilium amare historiarum rem per transitum tangere. Hæc ille. Hujus oppidi incolæ dicti sunt Nursini: quorum meminit Plin. lib. 3. cap. 12.

NURSIUS, sive dicitur, a. um, adjectivum. Mart. lib. 13: Nursinas poteris parcius esse pilas.

N ante Y.

NYCTEUS, sive dicitur, Vnum est ex Bacchi cognominibus, tractum ab eo quod nocturno tempore ejus sacra celebrabantur, que Nyctelia, sive dicitur, dicta sunt.

NYCTEUS, per duas syllabas, sive dicitur, Neptuni sui filius ex Cælene Atlantis filia, quem ex Amalthea Cretensi nympha Antipomum & Nyctimenem suscepisse ferunt, ipsumq; ab hac postiore turpi amore adamatum cum eadem nutrice opera ignarum concubisset: sed scelere cognito Nyctimenem occidere voluit: illa ves d fugiens, miseratione Minervæ in avem sui nominis versa est, & in ipsius tutelam suscepta est: sive dicitur, enim Græci noctuam sonat. Vide Ovid. lib. 2. Metam.

NYCTILEIA, sive dicitur, Ger. Dyffel so in dem Bacchi nachts gebat. In vestibus sacrificia que Baccho fiebant, a nocturno tempore dicta. Vide & Bacchus Nyctileus, sive dicitur, vel Nyctelius dictus, quod ejus sacra noctu celebrarentur.

NYCTIMENE, sive dicitur, Filia Nyctes, ex Amalthea Cretensi Nympha, que nefando patris sui amore capta, opera nutrice cum illo concubuit: tandemq; agnita, quum patet eam vellet occidere, fugit se subduxit imploratoq; Minervæ auxilio, transformata est in avem sui nominis, que a Latinis Noctua dicitur. Græci etiam sive dicitur, appellant: que etiam nunc sceleris sui conscia, lucem fugit, nec nisi noctu volat. Ovid. 2. Metam. An que per totam res est notissima Lesbos, Non audita tibi est, patrium temerasse cubile Nyctimeneo: avis illa quidem, sed conscia culpe. Conspicuum, lucemq; fugit, tenebrisq; pudorem Cælat, & a cunctis expellitur æthere toto.

NYCTORIX, Babyloniorum regina, maximi animi mulier, & que ipsam Semiramidem soletia longe superavit. Vide Herodot. libro 1, ubi tamen hæc non Nyctorix, sed Nitonix appellatur.

NYMPHÆÆ, sive dicitur, Insula est juxta mare Adriaticum, in qua Calypso dicitur habitasse. Genua est Nymphæus, sive dicitur, Stephan.

NYMPHÆUM, sive dicitur Stephano, Oppidum est in Taurica regione, non procul a Bosphoro Cimmerico, juxta Panticapæum, & Theodosiopolim habes utilissimum, teste Strabone lib. 7. & Plin. lib. 4. cap. 12. Est etiam Nymphæum, locus quidam in ea Macedonæ parte que mare Adriaticum spectat, non procul ab Apolloniatarum finibus, petram habens igne vomentem, cui subfuit fontes, qui aqua tepida, bitumineq; scatent. Auctor Strabo lib. 7.

NYMPHÆUS, sive dicitur, Italiae fluvius est juxta Velitras, non procul